

1
I. 3371

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bröllopet på Rönneholm.

^{an} Fru Elna Nilsson en syster till den förut omtalade Nanna Nilsson, som skrivit dikten om mannen. Fru Nilsson, som trots sina 84 ^{an} har ett ovanligt gott minne, berättade om ett bröllop på Rönneholm, som är ganska egendomligt.

Kammarjunkare Coyet hade i sin ungdom en illegitim son med en städerska på slottet. Flickan var från ^{an} det s.k. Skummerhus i närheten av Ågeröd, vilket lilla torp brukades av hennes fader. Gossen föddes och uppfostrades i moderns hem och möjligt är, att kammarjunkaren bidrog till hans uppfostran. Gossen artade sig väl och då kammarjunkaren ej gifte sig inom sitt stånd utan förblev ungtkarl, var det fara för att ~~fisaxen~~ fiedeikomissbätten skulle gå förlorad.

När gossen var omkring åtta eller nio år erbjöd kammarjunkaren sig att ingå äktenskap med den förskjutna flickan, för att därigenom legitimera sonen och göra honom till arvtagare till Rönneholm. Flickan gick in på förslaget och bröllopet gick av stapeln på Rönneholm i närvaro av brudgummens umgängesvänner, men då vigseln var över gick bruden ut i köket, ty hon fick ej tillåtelse att vara närvarande vid middagen i sällskap med det ståndsmässiga umgänget. Något äktenskapligt samliv

Skriv endast på denna sida!

Sonen

Bröllopet

mellan makarna blev det aldrig, men från och med bröllopsdagen vistades ~~gås~~ gossen hos fadern och fick en uppfostran värdig hans stånd.

Den förskjutna maken fick en bostad ~~xxxxxx~~ i ett hus i Wallakra, där hon bodde, till sin död och fick ett tillfredsställande underhåll under hela sitt liv.

Troligen hålls bröllopet någon gång på 1820-talet för fru Nilssen är född 1847 och hennes far var jämnårig med ~~xxxxxxx~~ denne Carl-August Coyet.

/besökte/

Trots att fadern ej brydde sig om modern ~~måxaxx~~ sonen ~~xxxxxx~~ henne ofta och det bästa förhållande hade enligt fru Nilssons berättelse varit rådande mellan dem. Sålunda berättade fru Nilsson att hon hört omtalas att han alltid vid sina besök hos modern omfamnade och kysste henne. Hon skulle vara en präktig och god kvinna.

II.

Fru Nilssons personliga minnen av C-A Coyet.

Såsom nämnts var fru Nilssons far, fiskaren Nils Petersson i Stehag, jämnårig med Carl-August Coyet. När tiden för gossens skolgång var inne voro föräldrarna ännu ej vigda, utan gossen vistades hos morföräldrarna i Skämmerhus och följaktligen fick gossen börja sin skolgång

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Nils Petersson
och
C-A Coyet.*

hos en gammal klockare, som skötte skolmästaretjänsten. Nils Petersson började skolan samtidigt med honom och under dessa första gemensamma skolåren knöts en vänskap, som varade livet ut.

När han blev vuxen brukade han ofta på sina ritter besöka Nils Petersson, och på somrarna när han var varm och törstig efter ritten brukade han släcka sin törst där. Han tyckte att ~~det~~ där var så ovanligt gott vatten i den till fiskartorpet hörande brunnen. Fru Nilsson säger: "Det var vår förtjusning när vi fick gå efter vatten till kammarjunkaren, för då fick vi alltid pengar! Han brukade ofta påminna Nils Petersson om deras gemensamma skoltid, särskilt var det en sak han påminde om, nämligen en kälke Nils Petersson hade förfärdigat. "Hör du Nils", brukade han säga, "Kommer du ihåg den kälken du gjorde och som vi sedan åkte ned för prästbacken på!"

Han brukade också säga. "När jag blir ägare till Rönneholm, skall du få ^{läsa} det!" Han dog dock något innan ^{läsa} fader, men han ordnade ändå så, att där blev byggt ett hus till Nils Petersson. Detta hus skulle var efter någon slags tysk stil och består av korsvirke ända upp i gavlarna. Huset ligger i omedelbar närhet av Stehags smaskola och har förut varit alldeles övervuxet med murgröna. hur det är nu minns jag ej riktigt,

3371

men det ligger kvar ännu.

Man C.A. Coyet var mycket god vän med löjtnant Lindekvist, den förut i annat sammanhang omtalade förvaltaren x på Rönneholm och de brukade mycket ofta företaga ritter i trakten, varvid de ej sällan avlade besök hos de underlydande på godset.

Fru Nilsson omtalar att Kammarjunkare C.A. Coyet varit med vid invigningen av Stehags nya kyrkogård. Han hade (antagligen var det väl på /kyrkogården) mitt en av kullarna, låtit uppkasta en kulle, på vilken han låtit resa ett stort träkors, som bar följande inskription. "På graven korset ställs till slut. Till tecken att vi lidit ut! Han skall även ha yttrat: ~~xxxx~~ "När min vän Lindekvist och jag en gång blir döda, skall vi vila under denna kulle!"

Lindekvist dog såsom förut omtalats därav att han efter en ansträngande ritt drack för kallt vatten och därigenom förkylde sig. Kammarjunkare Coyet dog i början av 1860-talet.

Om hans bisättning berättar fru Nilsson följande: "Han bisattes en söndagseftermiddag, följd till graven av arrendatorer och underlydande, vilka skiftade åt att bära kistan den väl omkr. tre km. långa vägen till Stehags kyrka. Sex och sex skiftade de åt att bära kistan på axlarna.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

C. A. Coyet

*eller
löjtnant Linde-
kvist.*

*Invigningen
av Stehags
kyrkogård*

*Lindekvists
bort*

*C. A. Coyet
bort och be-
gravning*

Det var ett långt liktåg. Efter kistan kom en vagn förspänd med fyrspann, i vilken de sörjande sutto. Antagligen fadern och någon anhörig till honom. Modern var redan död. Efter herrskapsvagnen följde så ett långt tåg av deltagare från socknen och trakten däromkring för kammarjunkare Coyet var mycket älskad och avhållen av de underlydande på godset.

Enligt fru Nilssons uppgift var hans fader hovmarskalk, men jag har även hört omtalas en general Coyet, möjligen har fru Nilsson förväxlat titlarna på den siste ägaren av Rönneholm av Coyetska ätten, hovmarskalk C.G. Coyet till Torup (gift med friherrinnan Henriette Coyet, född Sederström.).

III.

Fru Nilssons och Karna Boströms första minne av
begravningskransar.

ovannämnda personer berättar att de första begravningskransar, som voro i användning, voro förfärdigade av pappersblommer och strax efter dessa kommo pärlkransarna i användning.

Var det en ung flicka, som var död, fick kransen form av en krona, men var det en ung man hade hyllningsgårdens form av en krans. Dock voro

Begravningskransar.

kransar eller därmed jämförliga saker ytterst sällsynta under 1800-talet.

I fattigare hem brukade man taga kransarna hem och hänga dem på väggen såsom en slags minnelse av den avlidne.

Minnelsetavlor över avlidna personer voro mycket vanliga.

IV.

Vedels Källa.

Då ~~genom~~ kyrkoherde Helgesson redan utförligt redogjorts för källorna i Stehag ingår jag ej närmare på dessa, men fru Nilsson omtalar att i närheten av den s.k. Vedels källa fanns en mycket vacker äng, där det var synnerligen riklig vårflora, särskilt var där gott om s.k. mossiljor. Ungdomarna brukade i stora skaror vandra dit på våren och plocka sådana blommor.

*Vedels
Källa*

Den för sin originalitet och snarfyndighet kände professorn i teologi vid Lunds Universitet, Skarstedt brukade såsom sommargäst vara bosatt i Stehag. Det hände därvid ganska ofta att han predikade i Stehags kyrka. Mycket folk brukade därvid komma tillstädes. En gång då han skulle förrättas högmässan därstädes började han sin predikan på följande sätt. "En ny påminnelse om vår dödlighet lämnas oss i dag, då härmed gives tillkänna, att Gud behagat hädankalla, "Änkans Son i Nain!" Evangeliet handlade om, "Jesus uppväcker änkans Son i Nain" och detta föranledde den originelle men värtalige predikanten att välja denna inledning till sin predikan. Historien har berättats av fru Elna Nilsson, Stehag (84 år) och syster till den, som diktat "Mannen", vilken dikt även fru Elna Nilsson återgivit. Fru Nilsson hade själv varit närvarande vid denna gudstjänst och hon sade, att sedan inledning framlagts utlade professorn texten på ett mycket värtaligt sätt, men åhörarna sutto i undran över vad, som komma skulle när predikanten tycktes börja med en s.k. tacksägelse över en avlidne. Detta var innan de hört namnet.

Dikt av Nanna Petersson-Nilsson, Stehag, dotter till fiskaren Nils Petersson, Stehag och gift med predikanten Aug. Nilsson, Landskrona.

* Hur skall jag börja min lilla visa?
Nutidens männer jag ville ~~j~~ prisa,
men ack jag är ju blott en olärd,
som vet knappt inte vad mannen är värd.

Men i mitt tycke är Nordens männer,
ty några andra jag inte känner,
blott nöjets slavar nu äro de,
man blott med ömkan kan dem belê.

Vad kunna de? Jo, de kvinnor dåra
och hjärtan tjusa, kanske dem såra.
Vad gör det väl om en rosenknopp,
den brytes av uti vårens hopp.

Ty andra blommor är lätt att finna ,

och inte svåra att städse vinna.

Vad gör det väl om en kind blir blåk?

Det är så roligt med denna lek.

Det kallas bara, att litet driva

och egenkärleken det kan liva.

Hos mannen har jag sett detta drag,

men se här finnes ju undantag.

Den man, som strävar för rätt och heder,

och icke leker med falska eder.

Och älskar dygden, var än den finnes

och blott den äran, som ärligt vinnes.

Den vill jag kalla en redlig man ,

en sådan jag också älska kan.

Denna dikt tillkom därigenom att en manlig bekant till denna tillfällighetsförfattarinna, bad henne skriva en dikt om mannen, ty han tyckte det skrevs så ofta dikter till kvinnan. I början tvekade hon, men slutligen skrev hon denna dikt, som ju ej enbart är smickrande för det föremål den gäller. Några av hennes dikter ha varit publicerade i ortspressen. Hon dog ung efter att ha givit livet åt en son.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Denne son är
pastor John
Nilsson, an-
ställd vid
Svenska Dia-
konistiftelser